

Aliantų Armijos Užėmė Du Miestus Italijoje

VILNIS

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

VOLUME XXIV, NO. 209.

SEŠTADIENIS, RUGŠEJO (SEPTEMBER) 4, 1943 M.

KAINA TRYS CENTAL

Prikalbinkite Kaimyną Užsirašyti "Vilni"

Už Jungtinių Tautų Karinę Pergalę

KASDIENA...

Jeremiošiai Pentakolonistai Dėl Ko Nesusipratimai O Tu Barščių Galybe!

Republikonų bosas London užlilovė Jeremiošiaus balsu, kad amerikonas pasilikis tik košė ir ryžiai, o jautienai, dešras ir lašinius suvalgys anglai, rusai, kinai.

Ar ne liauri partijinė demagogija? Ant tos meškerės ir spekuliuojant karo sunkumais, Hooverio-Landono-Tafto partija tikisi pasigaut didžiųjų piliečių sekancijos rinkimus.

Amerikos demokratijai reikia mobilizuotis prieš tuos demagogus. Kelį rodo CIO savo politinio auklėjimo kampanija.

Ivairaus plauko pentakolonistai pūrkia visose pakampėse: Amerika turėsianti kariuotį su Sovietais. Washingtono tulas Norman Greenway net per radiją apie tai šaukia.

Be įsivaizduokit, jeigu Maskvoj bent vienas žmogus pasakyt, kad Rusija turės kariuotį prieš Ameriką!

Koks gvoltas kitos šlyš šaly! Pas mus kiekvienas nepaustaurnis gali rėkt, kiek tik jo liežuvis neša.

J. L. Lewis irgi "pasveikino" darbininkų Darbo Dienos programą. Savo unijos žurnale jis plūsta kitus darbininkų vadus, kad jie su naujaja dalyba.

Jis persto dalykus taip, kad tarp mūsų demokratijos ir fašizmo nėra skirtumo. Tai kam dar kovoti prieš fašizmą? Vely sulgti su juo!

Tik paskutinis pašukudnikas gali taip kalbėti!

Isiveržta Italijon. Tai tpa Afrikos ir Sicilijos kampanijos, o ne pradžia naujo fronto. Su hitlerininkais dar nesuigurmta tikra to žodžio prasme. Tas darbas patiekama Raudonajai Armijai.

Štai kame glūdi pagrindas nesuspatingu.

Žadeikio - šimučio - Grigaicio konferencija Pittsburgue gavo pasveikinimą iš Anglijos lietuvių. Pasveikinimas atsūsta varde 2,000 asmenų.

Matol, kokia stirošna pajėga! Net du tūkstantiai!

Išgirdęs apie tą pasveikinimą Mr. Grigaitis pareiškė: "Churchill turės skaitytis su tuo." (Pittsburgh Press.)

O tu barščių galybe, tu barščių galybe!

Kad atraktinti sau duris Lietuvon tas Pittsburgue seimas nutarė sukelti karo bonais 5 milijonus dolerių.

O mes manėm, kad karo bonai tai įrankis fašistinė aš su smūti.

Žadeikio - šimučio - Grigaicio kompanija mano, kad karo bonas lai kaip ir tikietas į seną prieškarinę smetoning Lietuvą. Ne, gerbiameji! Amerikos lietuviai perka bonus ir pirkis jų dar daugiau, kad sumūsti Vokietiją, Japoniją ir Italiją, o ne tam, kad smetoniški-klėriškai kavalieriai pasisavintų Lietuvą!

L. Pruseika.

DAR 10,000 NACIŲ KRITO SSSR FRONTE

ANGLIJOS ARMIJA PERSIKĖLĖ IŠ SICILIJOS

Amerikos Aviacija ir Anglijos Karo Laivai Pridengė Invazinę Anglų Armiją; Miestai Scilla ir Reggio Calabria Paimti

MADRIDAS, rugs. 3.—Pranešimas iš Italijos sako, jog Aliantų kariuomenė, įėjus Italijon, žygiuoja toliau pagal vieškelius ir gelžkelius nesulaikoma. Du svarbiausi miestai—Scilla ir Reggio Calabria jau užimti.

Aliantų štabas iš šiaurinės Afrikos informuoja, jog Anglijos 8-toji armija persikėlė iš Sicilijos skersai siaurų vandens pertaką į pietinę Italiją. Pirmieji pulkai buvo kanadiečių ir anglų, komandoj gen. Bernard Montgomery. Jie išsikėlė Calabrijos pakrasty.

Persikeliančių armijų palaikė ir pridengė nuo priešo atakų Amerikos orlaiviai, taigi Anglijos ir Amerikos karo laivai. Invazija daryta nakties metu, mėnulio šviesoje.

Daugiau armijos perkelta Italijon anksti ryte, kada pirmieji būriai jau buvo išsėdę ir sustoję į pozicijas anapus vandens.

Vyriausias operacijų generolas yra Dwight D. Eisenhower, Amerikos armijos vyriausiasis galva šiaurinėje Afrikoje ir visam tame fronte.

Amerikos orlaiviai ir karo laivai vaidino svarbią rolę invazijoje.

Invazijos armija gabenta laivais ir karžimis skersai poros mylių pločio pertaka.

Aliantų armija skubiai eina pirmyn Italijoje.

Tai ne antras frontas. Aliantų oficialus pranešimas pabrėžia, kad invazija Italijon nėra antras frontas. Tai yra tęsimas šiaurinės Afrikos ir Sicilijos karo vajaus.

(Berlyne nacių militarinis propagandistas Ludvig Sertorius skelbia per radiją, jog naciai tikėjosi Italijon invazijos ir dėlto jie nesistebi. Įdomu, kad ir tikėdamiesi jie negalėjo sulaukyti invazijos.)

LONDONAS. — Vokiečių dalykai.

Tik jau ir mandras tas Detroito arkivyskūpas Mooney. Neseniai jis protestavo, kad Amerikos lakūnai bombarduoja Romą.

Dabargi jis grąšina antru karu, jeigu Lenkijos rubežiai nebus tokie, kaip to nori ponai Reichievė ir visa ta kompanija.

Prieš fašistus arkivyskūpas nenori karo. Bet už lenkų ponus jis nori galvą guldyti!

Rytoj mes turėsime dvi savo šventes. Justice Park, šalia Chicagos, Radijo Klubiab ir kankličiai turės šauņu parengimą su opere "Šienapiūtė," o Rockforde bus "Vilnius" piknikas.

Dalyvausite!

ST. LOUIS, Mo., rugs. 3.—United States Cartridge kompanijos 30,000 darbininkų pasisakė už antrą frontą tuojau. Jie taigpi stoja už Amerikos, SSSR ir Anglijos kooperavimą po karu.

Invazija vakarų Europon reikalinga greitam karo baigimui, sako jie.

Boriss Buveš Mirtinai Pašautas Vokiečių

ISTANBULIS, rugsėjo 3.—Bulgarijos karalius Boriss miręs nuo nacių kulkos. Jis nužudytas dėlto, kad nesutikęs su Hitlerio reikalavimu kariuotį prieš Aliantus. Taip sako pranešimas iš Sofijos.

AMERIKOS ORLAIVIAI BOMBARDAVO BALZANO, TRENTO IR PARYŽIŲ

NORI NUKIRSTI ITALIJAI SUSISIEKIMĄ SU VOKIETIJA; 34 PRIESO ORLAIVIUS SUDAUŽĖ

LONDONAS, rugs. 3.—Didelė Amerikos orlaivių armada bombardavo Prancūziją, ypač Italijos Paryžiaus širdį.

Amerikos "tvirtovės" iš šiaurinės Afrikos bazų bombardavo Italijos miestą Balzano, apie 40 mylių nuo Vokietijos rubežius, taigpi išsprogdino gelžkelio tiltą prie Brenner Passo, kuris yra vienintelis kelias per kalnus iš Italijos į Vokietiją (Austriją).

Bombarduota taigpi miestas Trento. Iki Balzano orlaiviams reikėjo padaryti 1,300 mylių kelio (po 650 mylių į ten ir atgal).

Amerikos orlaiviai taigpi bombardavo Bologną, apie 200 mylių nuo Rymo į šiaurę.

Balzano ir Trento bombardavimas daryta tikslu, kad nukirsti Italijai pristatymo liniją iš Vokietijos ir iš kitur už Alpų kalnų.

Bėgiu 24 valandų aviacijos susirėmimų numūsta 34 Ašies orlaiviai Italijos fronte.

Anglijos bombonešij didelis pulkas nuskrido per Channelą, manoma, kad vėl bus padaryta didelė iš oro ataka kur nors Vokietijoje.

Prancūzijos pakrasty, Calais, išbombarduota elektros jėgos įmonė.

Italijoj Didelis Sujudimas ir Kovos

LONDONAS, rugs. 3.—Pranešama apie didėjančias kovas Italijoje. Žmonės reikalauja taikos. Ekonominis krizis irgi slėgia italus.

Fašistai irgi kelia galvą, nori atsigrębti. Badogio valdžia areštavo dar keletą fašistų vadų, jų tarpe tris generolus—Emilio de Bono, Ugo Cavallero ir Enzo Galbati. Jie buvę armijos ir milicijos viršilos prie Mussolinio.

Miestuose ypač stoka maisto ir žmonės labiau bruza.

Komunistai Stato Keturis Kandidatus Miesto Tarybą

NEW YORKAS, rugs. 3.—Komunistų Partija pastatė savo 4 kandidatus į miesto tarybą. Jie yra Carl Brodsky, Peter Caccione (dabar irgi yra tarybos nariu), Isidore Begun ir Paul Crosbie, žinomas legionierius.

Kitus kandidatus komunistai remia American Labor Party, kuri yra progresyvi.

209 Vokiečiai Užmušta ir 306 Sužeista Francūzų Patriotų

ALŽYBRAS, rugs. 3.—Francūzijos informacijų komisariatas praneša, kad bėgiu pusantro mėnesio francūzai patriotai nužė 209 nacius ir sužeidė 306 slaptose užpuldinėjimuose ant nacių.

Sabotažo žygiuose žuvo 60 vokiečių.

Areštavo G. Nudi

NEW YORK. — Už kėsinimąsi nužudyti Italų antifašistą Manfredi suareštuotas G. Nudi. Nudi prisipažino kėsinęsi atimti gyvastį Manfredi, bet tik sužeidęs jį.

SSSR ATĖMĖ 250 MIESTŲ IR KAIMŲ

Nukirto Svarbų Gelžkeli; Blaško Vokiečius Doneco Srity; 600 Mylių Frontu Priešas Traukiasi Neatlaidžiai Mušamas

LONDONAS, rugs. 3.—Vyriausio Hitlerio karinio štabo viršilos laikė keturių dienų konferenciją reikalui Sovietų fronto, sako pranešimas iš Madrido. Hitlerio generolai patarę trauktis už Pripeto raistų, bet pats Hitleris ir Goeringas priešinosi. Nuspręsta ginti visom jėgom Smolenską ir Kievą, sako Vichy radijas.

LONDONAS, rugs. 3.—SSSR kariuomenė užėmė miestą Krolevec, ant Briansko-Konopot gelžkelio ir atkirto vokiečių susisiekimą tuo punktu. Paimta taigpi Jampol miestukas ir gelžkelio stotis ant paties kelio, gerokai į šiaurę.

Toliau į pietus, Doneco srity, atimta iš vokiečių miestas Slavianoseversk.

Viso per dieną paimta 250 miestų ir kaimų.

Bėgiu dviejų dienų visu 600 mylių frontu paimta 550 miestų, miestelių ir kaimų.

Apie 10,000 nacių armijos krito tuose mūšiuose.

Premieras Stalinas pasiūtė sveikinimą ir pagyrimą gen. Vatulino armijai, kuri užėmė Krolevec ir Jampol, toliausius punktus į vakarus.— Tai jau perėita 1941 metų fronto linija.

Kievą, Ukrainos sostinę, jau yra apie 150 mylių toliau nuo SSSR kariuomenės Kroleveco srity.

Sąkoma, Raudonoji Armija mojasi paimti Konopot ir kryžkėlį Kievo-Briansko-Gomelio gelžkelio. Taigpi ji užsimojus apsupi Brianską.

Smolensko srityje Sovietų kariuomenė pasivarė pirmyn 6 ml. ir užėmė dar vieną gelžkelio stotį.

Berlyno radijas skelbia, jog Sovietai pradėjo naują didelį ofensyvą Doneco srityje. Jis pripažysta, kad vokiečiams nesiseka kai kuriose vietose, matyti norima psichologiniai paruošti žmones netekimui Briansko ir kito kurio didelio centro.

(Kiek pirmiaus Berlyno radijas sakė, kad vokiečiai "metodindai trumpina linijas," nors Maskvos pranešimai sako, kad jie atkakliai kamaus, bando atsilaukyti.)

Vokietija Turės Pasiduoti Besalyginiai, Sako Laisvi Vokiečiai

LONDONAS, rugs. 3.—Laisvųjų Vokiečių Komitetas Maskvoj padarė per radiją pareiškimą, kad nacių valdžia veltui tikisi "taikos pagal susitarimą." Pareiškimas sako, Vokietija turės besalyginai pasiduoti. Tikėtis kitokių taikos yra iliuzija.

Sovietai, Anglija ir Amerika nato nacių pastangas ir žinos kaip jas atmušti, sako pareiškimas.

Aviacijos Generolas Anglijoj

LONDONAS. — Aviacijos generolas Henry Arnold atvyko čionai tartis su Anglijos aviacijos viršilomis.

WASHINGTONAS, rugs. 3.—Seredoj prezidentas Rooseveltas atidarys vėjų trečios valstybinės paskolos savo kalba per radiją. Jis kalbės apie 10 minučių, pradėdamas 8:40 vakare, Chicagos laiku.

Trečia paskola norima sukelti \$15,000,000,000. Visi amerikiečiai bus raginami pirkti kiek daugiau galima karo bondu.

MUSSOLINIO ŽENTAS SUGROBTAS SU TURTAIS

MADRIDAS. — Čionai gauta žinių, kad grafas Ciano, Mussolinio žentas, kuris bėgęs iš Italijos su 200 milijonų dolerių, ešs suimtas. Jo turtai ešs sulaukyti.

BERNE. — Socialistų laikraštis "Volksrecht" spausdina laišką iš Berlyno, kad vokiečiai beveik badauja. Jei kas ir turi pinigų, tai nėra kas už juos nusipirkti.

MADRIDAS. — Iš Prancūzijos praneša, jog grupė politikiečių norėjo Vichy Prancūzijoje atsteigti "šalies parlamentą," bet valdžios galva maršalas Petain uždraudė tai.

Mokslo Dalykai ir Margumynai

IVAIRENYBĖS

Amerikos armija turi apie 1,000 judžių teatrų Jungtinėse Valstijose, taipgi Alaskoj, Bermudoj, Trinidade, Porto Ricioj ir Panamoj. Kur tik yra didesnės mūsų bazės yra ir judžiai.

Per metus lankė tuos judžius 225,000,000 žmonių ir sumokėjo \$10,000,000.

Naujausias rūšies kulkosvidis sveria tik 9 svarus, bet gali šaudyti net 450 kulų į minutę. Jis atsieina tik \$29. Jis labai parankus, nes lengva nešiotis. Jį vadina "kišeniui kulkosvaidžiu."

Rugsėjo 1 sukako 4 metai kaip Hitlerio armija puolė Lenkiją. Rugsėjo 3, 1939 metais, Anglija ir Francūzija paskelbė Vokietijai karą. Jau pradėjome penktą šio karo metą.

Pereitas karas tęsėsi nuo liepos 28, 1914 metų, iki lapkričio 11, 1918 metų; biskį daugiau keturių metų.

Būtų gerai, kad šis karas ilgai nesitęstų, kaip rodos, tačiau jis tęsis ilgiau.

Rajoninės kojines daroma vienu coliu trumpesnės, kaip šilkinės, bet tai ne taupymui auksulo. Rajonas tempiasi apie tiek.

Sam Browne diržai revoliucijoms įsidėti vadinami taip dėlto, kad anglas generalas Sam Browne, kuris buvo vienarankis, išrado juos.

Amerikos kareivių "kantinai" dabar dirbami ne iš aliumino, bet iš medžio—plastiki. Mat plastikai puodeliai yra lengvesni ir nebarška kai ir užgaunami. Jie taipgi yra tvirtesni už aliumino puodelius.

Pradant trečią valstybinę paskolą smagu bus žinoti, kad visų parduotų karo bondų nuos pat pradžios karo tik 4% pirkejų atgavo grąžino, pinigų atgaudami.

Dr. E. F. W. Alexander, General Electric laboratorijų vedėjas, sako, jog išrasta elektrinis robotas (žmogus), kuris nūgrįsta gaudus-pakukšdėsius, kurie paskui galima naudoti.

Amerikos gelžkeliai liepos mėnesį turėjo pelno \$83, 300,000.

Stambios korporacijos dažnai guodžiasi, kad valdžia jas skriaudžia. Su tiek pelno į mėnesį pavargeliai nebus.

Bethlehem Steel korporacijos produkcija pasiekus rekordo. Per mėnesį pagaminta 1,118,544 tonų plieno.

Valdžios kontraktas su Defense Plant Corp. pasiekė

\$45,000,000.

Su General Motors korporacija \$72,000,000.

Tik dviem korporacijom sumoka virš 100 milijonų dolerių, o kur daugiau jų.

Gamyba eina visais gairais.

A-n-s.

Mokslininko Dr. L. Landsteiner Nuopelnai

Karl Landsteiner numirė laboratorijoj besidarbuodamas sulaukęs 75 metų. Jis buvo gimęs Viennoj ir ten mokslą baigęs.

Per trisdešimt metų darbuosi laboratorijose, kad išskirti kraujo skritulėlius į rūšis. Jis suskirstė kraują į keturias rūšis.

Už savo uolų ir genialių darbą 1930 m. gavo Nobelio dovaną ir \$48,000 pinigų.

Jo atidengimai davė galimybės daryti kraujo priliejimus ir tuo išgelbėjo šimtam tūkstančių, o gal ir milijonam žmonių gyvybes.

Apart to, Dr. Landsteiner atidengė priežastis kodėl vieni žmonės tūlimis ligomis serga, o kiti ne. Taipgi kraujo rūšių išaiškinimas prisidėjo prie atidengimo, kodėl tūli žmonės turi palinkimo prie tokių dalykų, kurie visuomenę neleistini—prie kriminalytcijų.

Miestas ant Ratų

Mūsų gadyne keisti dalykai vyksta. Karas sudarė nepaprastą sąlygas. Į karo jonių centrūs sutraukė šimtus tūkstančių žmonių darbu. Reikia gyventi ir būtinai rasti pastogę. Bet namai neišdygsta kaip grybai. Juos reikia pastatyti ir tam reikalinga medžiaga. O jos šiuo laiku neperdaugausia.

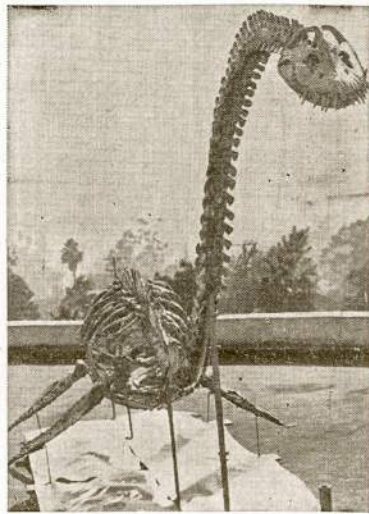
Paimkim pavyzdžiui Portsmouth, Virginia. Miestas prieš karą turėjo 180,000 gyventojų, o dabar ten yra 400,000 žmonių. Jiem reikėjo pastogės. Daug naujų namų rirstatė, bet jų neuzteko.

Atėjo į pagelbą namai ant ratų—traileriai. Tame mieste 3,000 šeimų gyvena traileruose. Jie sustatyti pačiu. Yra privesta elektra ir kurenamas gasas. Traileruose yra šaldytuvai. Tai namukas iš kelių mažųjų kambariukų, kur yra virtuvė, miegurnis, pavalgymui ir pasisėdėjimui kambariukas.

Šiandien per visą šalį 1,000,000 šeimų gyvena traileruose. Numato trumpu laiku dar 1,320,000 tokių namukų ant ratų pabudavoti.

Tai savo rūšies miestai ant ratų.

KAI PASAULIS DAR NEBUVO "SUTVERTAS"

Skeletonas 30 pėdų ilgio plesiosaurus'o, dabar išstatytas parodymui Pasadena, Cal. Tai milžinas jūrų gyvūnas, egzistavęs šimtas milijonų metų atgal.

Viršuje matoma "baidyklė" yra skeletonas vandeninio gyvūno, kuris plaukiojo jūrose kur šiandien randasi Californijos dykuma šimtas milijonų metų atgal.

Tai apie 99,994,000 metų pirmą pasaulio "sutvėrimo"—remiantis biblijos pasaka.

Cia atvaizduojamas skeletonas to jūrų milžino dabar išstatytas muziejyje Pasadena, Calif. Tai kaulai 30 pėdų ilgio pusiau žuvies, pusiau reptilijos, moksliskai vadinamos Plesiosaurus.

Plesiosaurai milijonai metų atgal buvo labai paprasti vandeniniai gyvūnai. Jų skeletonų randasi veiki visuose žymesniuose muziejuose pasaulio didmiesčiuose. Bet šis, mokslininkų išskaidavimui, esąs pats didžiausias tos rūšies gyvūno skeletonas. Jis atkasta Californijos tyruose sluogsnis žemės, kuris susiformavęs Liaskiame geologiskame periode.

Geologai studijuodami žemės sluogsnis labai tiksliai gali išskaituoti kada jie susidarė ir kiek laiko ėmė. Kasinėjant atrandama ir liekanos tos gadynės gyvūnų, jau senai išnykusių nuo žemės paviršiaus.

Liaskiaskis sluogsnis randamas veiki visuose dalyse pasaulio. Vienur jis labai storas, net iki 1,300 pėdų, o kitur daug plonesnis. Tai nusėdęs tu laikų jūros dugne, dumblas. Slėgiamas viršutinių sluogsnų per milijonus metų jis suakmenėjo, pasidarė uola. Taip jau suakmenėjo ir jame buvusieji gyvūnai.

Šis žemės sluogsnis dar ir tuom žymus, kad jame randama nemaža geležies rūdos. Veikiausia ir pirmutinės iškaskenos senovės gyvūnų liekanų pasitaikė beieškant metalo. Vėliaus geologai tiksliai pradėjo raustis tame sluogsnyje, kad geriaus iširti senovę, parodyti mūsų

kokie "pilieliai" gyveno mūsų žemelės paviršiuje milijonus metų pirmą pasaulio "sutvėrimo."

Plesiosaurus.

Plesiosaurus, kurio skeletoną Californijos mokslininkai atkasė tyrų uoloje, buvo grynas vandens gyvūnas—žuvis. Vidutinis jų dydis—tarpe 10-15 pėdų.

Apie pusę jo ilgio sudarė kaklas, ant kurio kabėjo pagalkinti mažai galva. Nors jo kaklas buvo ir labai ilgas, bet sprendžiant iš kaulų sudėties, lankstyti jis jo negalėjo.

Zvynų jis neturėjo, bet buvo "apsivilkęs" stora oda. Kur kaklas baigėsi ir prasidėjo liemuo, turėjo porą panašių žuvies pelekams "irklų" o kita porą tokių pat "irklų" pasturgalinėje dalyje kūno. Nors jo uodega buvo labai panaši į šių dienų didžiųjų žuvų uodegą, bet plaukiojant jis jos nevertodavo, o vien varydavosi "irklų" pagelba.

Šimtas milijonų metų atgal žemės paviršius nebuvo tokiš, kokis yra šiandien. Didžiama dabar žinomy kontinentų ir sausžemių tebesirado dar jūrų dugne. Galimas daiktas, kad kur šiandien randasi didieji okeanai tada buvo sausžemės.

Jau įrodytas faktas, kad pirmutinės gyvybės ženklai pasirodė vandenyje. Bet žemės paviršiu keičiantis, vandeniniai gyvūnai pasijusdavo išskirti iš vandens ant sausžemio. Milijonams metų bėgant, nekurie jų išsivystė, prisitaikė taip, kad galėjo gyvuoti ir vandenyje ir sausžemėje. Dėlto kasinėjant žemės sluogsnis mokslininkai atranda, kad viena rūšis gyvūnų išnyksta, o jos vietoj atsiranda maž-daug panaši, bet lyg ir nauja rūšis.

Paskutinis plesiosaurus, kurio skeletonas čia matomas, pabaigė savo egzistavimą apie 59,000,000 metų atgal. Bet apie tą patį laiką, beveik šale vienas kito atrandama suakmenėję skeletonai kitų milžinų "saurų": dinosaurus, anchisaurus, tyranosaurus ir tt.

Šitie gyvūnai jau turėjo gerokai išvystytas kojas, vietoj savo pirmakūno plesiosauruso pelėkų. Reikalui prisijęs jie galėjo narstyti vandenyje, kaip daro dabartiniai krokodilai, bet tegul vanduo tik išdžiūsta, jie ir sausžemėje jausis kaip "namie."

Įdomi mūsų žemelės biografija. Nueikite kada į muziejų ir pamatykite liekanas tų šliaužių ir žuvų, kurių jau nei vieno nebebuvo gyvo, kada dievulis "tvėrė" šį griėnų pasaulį. Jauniausias skeletonas "saurų" veislės gyvūno, kurį matysite muziejuose, bus nemažiau kaip 55,000,000 metų senumo.

Palyginti su anais žemės pilieliais, žmogus visai dar jaunutis. Kada Arizonos ir Californijos jūrose plaukėjo plesiosaurai, o Rocky kalnų viršūnėse palmų ir paparių medžių šakos laužė dinosaurai, žmogaus nei jokio kito pienžindžio gyvūno ant žemės dar nebuvo.

—Laukuviškis.

Kam Naudos iš Turko Neutralumo

MASKVA, 2 Rugs.—Žurnalas "Karas ir Darbininkų Klasė" kalbama apie Turkijos neutralitetą ir smerkiamą ją. "Turkijos neutralumas vis labiau naudojamas ir reikalingas Vokietijai. Turkija užtikrina saugumą balkanisko sparno vokiečių armijos. Todėl Vokietija ten gali laikyti palyginamai nedaug savo pajėgų ir tuo labiau koncentruotis Sovietų fronte."

Jei Turkija atsisakytų savo neutralumo ir prisidėtų prie Tarkininkų, tai pagreitintų pergalę.

LAIVYNO NUOSTOLIAI

WASHINGTON. — Nuo 7 d. gruodžio 1941 metų Amerikos Laivyno nuostoliai buvo sekmami: užnušta 10,023, sužeista 5,071, dingo be žinios 9,741, pateko nelaisvėn 4,172. Viso 29,007.

Vėliausia fotografija Kinijos generalissimo Chiang Kai-sheko. Jis čia netrodė per daug nusiimęs, nors jo šalis veda atkaklų karą prieš japonus jau septynis metus.

NAUJAS VAISTAS PENICILIN; KAIP JĮ ATRADO, KAIP GAMINA?

Kaip techniko, taip ir bakterijų srityje pasitaiko visai netikėtina atrasti naujų dalykų. Šiandien retkarčiais pasirodo žinių spaudoje apie naują ir labai daug žadantį vaistą kovoję prieš ligas Peniciliną. Šį naują vaistą pradėjo vartoti žmonių gydymui tik šeši metai atgal. Ir dabar jo labai mažai yra. Kiek paspėjama pagaminti, tai vartojama karinėse ligoninėse sužeistų ir staigiai susirgusių kareivių gydymui.

Kaip Atrado Šį Naują Vaistą?

Anglas mokslininkas Alexander Fleming besidarbuodamas Londono Universiteto laboratorijoj pastebėjo keistą dalyką. Vieną rytą jis atėjęs pareigoms pirmiausia pažūrėjo ant stiklo, kur augino bakterijas. Jo nusistebėjimu buvo, kad visur aplinkui apie vieną kuokštelį visos jo auginamos bakterijos išnaikinta. Pradėjo tyrinėti kas tos naujos bakterijos kuokštelyje, kurios kitas, jo auginamas, aplinkui sunaikino. Pasirodė, kad paprastai pelėsiai, kurie auga ant senos duonos ben šūrio. Kaip tie pelėsiai ten atsirado? Tai buvo pripuolamas dalykas. Bet jie patarnavo atidengti labai svarbiu mokslui ir žmonių sveikatai didžiai naudingą dalyką.

A. Flemingio atidengtą paslaptį ėmėsi ir kiti mokslininkai studijuoti. Užaugino daugiau tų bakterijų. Kuomet jų tik kelias imesdavo į milijoną daugybę kitų bakterijų, tai anas bėgėjęs trijų valandų sunaikindavo.

Pelėsių bakterijų auginimas ėjo toliau ir iš jų pagaminavo vaistą, kad pavartojus kaip tas veikis ant laboratorijose turimų gyvulių. Tą vaistą pavadino penicilin. Pavartojus jį ant gyvulių, kurie buvo sveiki, tai jiem nieko nekenkė, o kurie sirgo kraujo užsinuodijimu, plaučių įdegimu ir dar keliom kitom ligom, tai pasveiko. Tyrinėjimas ėjo ilgai. Tik šeši metai atgal peniciliną pavartojo žmonių gydymui. Pasėkmės buvo puikios.

Vaistai pagaminti iš sulfa, kurie plačiai vartojami ir gan gerai žinomi. Tačiau nevismame jie taip jau gerai veikia. Kur sulfa vaistai sergantiems nieko nepadėjo, ten penicilinas gerai veikė. Plaučių įdegimą, gonorrhė, kraujo užsinuodijimui šie vaistai yra geresni, negu sulfa. Buvo išbandyta ant ligonio su užsienėjusia gonorrhė. Sulfa vaistai nieko negebėjo gydyt. Pavartojus peniciliną, už 48 valandų ligonis paliko sveikas.

WASHINGTONS, 31 Rugs.—Anglijos informacijų ministeris Brendan Bracken sako, kad Vokietijai negalima sumušt šiais metais ir kad karas bus ilgas ir sunkus.

Kaip Augina Šiam Vaistui Bakterijas?

Thomas E. Stimson, Jr., sako, kad stebėtinas pasekmės duoda penicilinas užsienėjusį žaidų gydyme, ypač gangrinose. Tačiau lėtas darbas užauginimui bakterijų šiam vaistui, jog gan per ilgą laiką nebus galima jų gauti civilių žmonių gydymui iki susidarys bent kiek daugiau atsargos. Penicilino pirma doza pagaminti šioje šalyje atsiėjo \$6,000. Ir dabar to vaisto vienas gramas \$60.

Bakterijos dėl penicilino gaminamos įvairiose šios šalies vaistų gaminimo įmonėse. Sienos nukabinėtos stiklinėmis kur auga minėti pelėsiai. T. E. Stimson, Jr., sako, kad būna gan derlingas pelėsių kuokštas, jei per 12 dienų duoda vieną lašą skiedinio, kuriame yra tų bakterijų. O pagaminimui 160 gramų penicilino reikia 160 litrų to skiedinio. Iš tiek bakterijų medžiagos gali padaryti 100 dozų, kurių paprastai po vieną duoda ligoniu.

Iš aukščiausiai pasakytų skaitytos gali pasidaryti išvada koks ilgas ir kokis sunkus procesas šio vaisto gaminimui. Tačiau gydyme jis stačiai stebuklus daro.

Reikia suprasti, kad su penicilinu ne visas ligas gali gydyti, o tik kaip kurias.

Jis turi pirmenybę už sulfa vaistus, kad nepakelia temperatūrą. Ima povaliai savo darbą atlikti. Kaip Stimson, Jr., aiškina, tai šie vaistai duoti ligoniu nesumaikina bakterijas, bet neleidžia kitom bakterijom veistis. O su esamom kūne, kai neleidžia daugiau veistis, baltojo kraujo skritulėliai visai lengvai apsidirba. Dar jis pažymi, kad sulfa vaistai davus perdidelę dozę susidaro pavojus, kuomet penicilino jeigu ir daugiau duosi, tai nieko nekenkia, tik būna bereikalingas vaistų cikvojimas.

Mokslininkai mano, kad ateityje iš šių stebėtinų pelėsių gal pasieks dar daugiau naujų dalykų atidengti.

M. A. Š.

Pirmu Kartu Chicagoje Lietuviškas Teatras Atviram Ore

Lietuvių Kultūros ir Meno Kliubas Stato Garsiąją
Miko Petrausko Operetę

“ŠIENAPIŪTĖ”

Su vaidins LKM Choras ir Jo Rinktiniai Vaidylos
Vadovybėj J. Kenstavičiaus

Sekmadieny, Rugsėjo-September 5

Pradžia 8-tą Valandą Vakarą

PIKNIKO PRADŽIA 2-RĄ VAL. POPIET

AGNES KENSTON
(Aldona)

FRITZ JACOBS
(Mykolas)

AL BRAZIS
(Andrius)

VALERIA BERNOT
(Griebėja)

ŠIENAPIŪTĖS VAIZDAS LIETUVOJ. Ši operetė suteiks jums progą iš naujo pergyventi tas smagiąsias valandas, kadaise jūsų praleistas grįžusiuose Lietuvos laukuose šienapiūtės metu. Linksmūs pašnekėsiai, skambančios dainos, liaudies šokiai (Andrejevo sumokyti) ir romansai.

JUSTICE PARK

Archer ir Kean Ave., Justice, Ill.

Ižanga: 45 Centai, Taksų 5c Viso Kartu 50c Įsigykite Tikietus Dabar

PITTSBURGHO KONFERENCIJA NE TOKIA, KOKIOS NORĖTA IR TIKĖTASI

Amerikos Lietuvių Tarybos Konferencija prasidėjo Penn vėšbutyje, Pittsburghe, rugsėjo 2-ą, 10 val. ryto, sugiedojimu Amerikos himno, "Lietuva Tėvynė Mūsų," su malda atkalbėta per kun. Joną Švagždį ir su Amerikos vėlavai ištikimybės pareiškimu, kurio S L A "aukščiausia" prezidentas Bagočins nemokėjo ir išsaukė delegatuose nelaikū juokeli.

Konferencija skaičiumi delegatų anaiptol ne tokia, kokios norėta ir tikėta. Išvakarėse paduotuose spaudai pareiškimuose sakoma, jog konferencijoje dalyvauja 500 delegatų. Nuo tiek pat pasiūsta ir prez. Rooseveltui, taipgi valstybės sekretoriui Hull pasveikiniai gale antros sesijos. Bet delegatų vardošaukyje, kuris atlikta galop 2-ros sesijos, išskaityta 350 su pakartotais ir nepribuvusiais (atstovaujau 2 grupes ar daugiau buvo šaukti tiek kartų, kiek grupių atstovauja). Sraše apie 20 kunigų.

Šiuos žodžius rašant, pirmi darbo diena pasibaigus, pradžia konferencijos dar nebuvo baigta, neraportuota kokias draugijas kas atstovauja, tačiau jau buvo aišku, kad didžiama bus rožančinės. Taipgi atstovaujama visos svietė esančios trockistų LDD ir soc-troekistų LSS kuopos, kurios toliese kolonijose susideda iš čielos šeimynos ar poros šeimynų. Kai kurias kolonijas atstovauja "ponas" ir su "ponia." Taipgi delegatus bus atsintusios daugelis tų SLA kuopų, kurios randasi ponų ir troekistų kontrolėje.

Iš viso ko matyti, jog konferencija eina "tautos vado" Smetonos pilnoje kontrolėje, nors jo kolkas čia dar nebuvo. Suskrido čia ponai Zadeikis, Daudžvardis, Budrys, buvusieji Smetonos valdžios atstovai. Sušaukta čia ir buvusieji estų ir latvių ekscelencijos, kurie savo nuobodžiomis ir tuščiomis kalbomis vienus delegatus užnigė, o kitus išvaikė į koridorius. Ponų kalbos gerokai apsilfuotos, atkos ant Sovietų Sąjungos daugiausia išreiškiamos tik implikacijomis, ne atvirai. O vienu kartu ponas Budrys net išitarė, kad lietuviai gabenami Vokietijos vergijon—skriaudžiami, bet mobilizacijos sumusimui tų priešų, padėjimui Lietuvos žmonėms, kolkas čia nebuvo. Tu li išsireiškė jau žinomą nusistatymą, kad Amerikos kariuomenė po karo įsteigiant "demokratiją," žinoma, smetonišką, nes Amerikos vyriausybė tleikant juos Lietuvos ministeriais, o ne "eksais."

Pradžioje konferencijos ją sveikino tulas vietinis įstatimdavystės narys, sen. James M. Tunnell iš Delaware ir majoro raštinės atstovas. Iš amerikony kalbos gavosi supratimas, jog jie mano, kad čia esąs patrio-

tiškas sąskrydis (rally), kuriame bus parduota ar mobilizuojami parduoti 5 milijonų vertės bonų ir jie toje dvasioje kalbėjo. Ypač sen. Tunnell entuziastiškai kalbėjo už sumušimą barbarų naciu ir atsteigimą visoms tautoms laisvės, o koktu būdu ta laisvė bus atmeruota ir aprybuota dabar aiškias "blueprint" (plano) niekas negali mums duoti. Sumuškim nacizmą, šaukė senatorius.

Jisai beje, tik vienas šiandien šuminėjo nacizmą. Kitiems jisai tik vakarų kaimynas arba "ruodoji ožka," žinoma lygi "raudonąja ožka." Rep.

Daugiau Mėšos Civiliams

WASHINGTON, 2 Rugs.—Maisto administracija leido federalės valdžios prižiūrimoms skerdykloms pianti tiek gyvulių, kiek tik jos nori. Tas leidimas galios iki 31 d. spalio. Tačiau 10% mėšos produkcijos turi būti skiriamas Dėdės Samo ginkluotoms jėgoms.

Greit bus išleisti potvarkiai, kurie užtikrins daugiau mėšos civiliams gyventojams.

LONDONAS.—Naujai paskirtas Aliantų komandierius pietrytinės Azijai, lordas Mountbatten jau sugrįžo namo iš Washingtono.

SU KIPŠU NEOBUOLIAUSI!

(Fejletonas)

Rašo Laukuviškis

Gerai mano mamė sakė: "Vaikeli, neik su velniu obuoliauti—neteksi nei krepšio nei obuolių!" Sventa teisybė!

Veizėkite tik kas atsitiko mano frontui Hitleriui. Paklausė durnius mano tvirtinimo, kad Rusijos vaiskas nudrįskės, strielbas naginių apvarščiais susiraizgė, o Stalinas — tai menkesnis ir už vachmistrą. Užtikrinau jį, kad per Rusiją jo legionai pereis kaip karštās peilis per sviestą, ir patikėjo tas donerwetteris! Dabar nežino nei kaip išsinarplioti. O maskoliai kad pilia kailin, tai pilia!

Bet Hitlerio bėdos, palyginus su tuom ką man tenka šiom dienom pergyventi, tai kaip kad norėtume palyginti Gudaičių kaimo ugniaivietę prie peklos karščio. Štai tik padimokite kur

aš įsiklampoju! Jau ketvirtį metai kaip sušilęs darbuojušis išgelbėti Lietuvą nuo bolsėvių pavojaus ir kur atsidūriau? Pora metų atgal, kolei dar ir pats tikėjau, kad nepergalimųjų Hitlerio legionų niekas negalės sumušti, siek tiek geriau jaučiausi. Be ką šiandien reistrarodo? Net baisu ir pamislyti!

Matyti, kad šiame pasaulyje nebebus pakajaus. Dėlo nusimuvinau ant burdo pas Šimuti ir daves juodisėškū būkėj misliju, kad traktuos bent taip, kaip aš meta davatikškos gspadinės traktuodavo šliuhtarņ burdingierų. Išėjo dar blogiau!

Šimutis ir Smetona paliepė šaukti visų Amerikos lietuvių suvažiavimą. Sulindė už palos susitarėme, jog suvažiavime Šimutis primininkaus, o aš pisoriausiu. Prizadėjo net viešai neskelbti, kad konferencija kontroluos Smetonos dvasia per savo legalius įgalotinius.

Būdamas demokratinis socialistas, misliju, kad ir Šimutis su kunigais prisilaisvės demokratijos dėsnių. O tie biau ryšes mane tiesiog ant juoko išstatė!

Nuvažiuoju į Pittsburghą kaip ir pridera mokintam žmogui — Pullmano vagonė (yra gana durniu, kurie apmokės kelionės lėšas ir dar pridės už sugaištį). Gi apsižiūriau, kad smetoniškoji načalstva jau užėmusi pačias svarbiausias pozicijas. Lygiai kaip tie prakeikti maskoliai prie Charkovo!

Klausiu Šimučio: "O kada, ponas bičiuli, norėsi, kad pradėčiau pisoriauti konferencijai?" Gi tas dievobaimingas meška taip mandagiai, taip dievobaimingu tonu pradeda vyrožyti, kad pisoriauti šioj konferencijoj ne taip jau svarbu, kaip atlikimas techniško darbo.

Klausiu, o kas čia jau tas per darbas? Šimutis lyg tas velnias Jezu rododydamas visą pasaulį numoja ranka sąlės link ir sako:

"Matai, ponas daktare, reikia susodinti delegatus, ponus ir ponias. O kai tik jie speja susėsti, didžiama pradeda rūkyti — ponios popierosus, o ponai cigarus. Būdami kultūringi, nuorūkas nenumeta į spūtuą, bet ant grindų. Gi matai, kad grindų apdengtos minkštu divonu ir hotelio manadžeris manęs specialiai įprašė patatyti atsakomąją žmogų, kuris kiekvieną cigaro ir cigareto nuorūką pačiupty pirmą negu nukris ant divono ir pradegins skylę. Kadangi aš jau senai pripažinau, jog tamsta esi atsakomąingiausias žmogus svietė, tai atuteikiau garbę gaudyti rusinčias cigarety nuorūkas ir skubiai sumesti į spūtuą."

Gėda prisipažinti, bestijška gėda, bet priverstas buvau priimti man pasiūlytą "technišką darbą" konferencijoje.

Tik tiek širdelę tiesija, kad mano vieton konferencijos garbės prezidiuman Šimutis paskyrė Smetonos ministrus: Zadeikį, Budrį, Daudžvardį ir jų ponias.

Bet mano bedom dar ne galas. Pasiskolinau nuo ku-

nigo Prunkščios asbestos pirštines, kurias jis dėvi sakodymas pamokslą apie bolsėvikų terorą, ir jau gatavas eiti "techniško darbo" pareigas. Laukiu, kur ponias ar ponas atrūkyti iki pusei cigarų ar popierosų ir pagausiu kaip beisbalo. Tik grįžiu nuo estrados kaip Gabrielius arkanoliuos užtriūbią piktū balsu:

"Visi bedieviai, šliuhtarņai, ciellikai ir parmazonai — klaupkitės ir kalbėkite maldą!"

Ziūriu, rankas dangun iškėles ant estrados stovi kunigas Švagždys ir kaip šoble akim tiesiai duria į mane. Šaltas prakaitas išpylė tirštai plaukais apaugusią mano galvelę. Bet pamatęs, kad Aukščiausias Prezidentas pan Bagočinskas prieš pirmas atsiklaupė, kągi galėjau daryti aš? Fe, net brikui!

Bet, kaip žmonės sako: nėra to blogo kas neišėtų ant gero. Tiesa, Šimutis mane sukonevelkė. Bet, nevermai! Zadeikis ir Daudžvardis reportuos mano kilnios dvasios žemėčiųus tautos vadui. Dėlo, jeigu jų manė iš manęs pasijuokti kada sugrįšiu Chicago — jau dabar galiu špyga parodyti! Chicago galiu visai negyžyti. Kas man centralinė kuopa ir na-

ciškos smarvės persigėrusi gazieta prieš ambasadoriaus titulą! Kaip tik vaina pasibaigs manau gauti nuo tautos vado Smetonos gyvenelė—Ambasadorium į Druziją, Ukrainą ar kuria kita iš bolsėvikų išlaisvintą karalystę.

Vo dabar pasilieku vis dar nobažnai nusiteikęs jūsu, Herr Doktor Grigapijat.

Zudo Išdavikus

LONDONAS, 2 Rugs.—Iš Parvyžiaus praneša, kad mieste Grenoble nužudyta pulkininkas Des Siz, francūjų Legiono vadas. Sykiu su juo nužudyta du nariai francūjų milicijos.

(Francūjų Legionas yra Vichy valdžios įrankis.)

URBANA, ILL.—Illinois spaudos asociacijos konferencija įvyks 14-15 spalio.

Bus tariamasi labiausiai apie karines problemas, kurios paliečia spaudą.

URBA Gėlininkas
Gėlių Mylindams, Vestuvams, Bankietams, Laidotuviams Paspušimams
4180 Archer Avenue
Phone: LA Fayette 5308

Siuočiamė Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis
LOVEIKIS — Kvietkininkas
Gėlės Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam
3316 S. Halsted Street, Chicago Yards 7308

NULIUDIMO VALANDOJE
Kreipkitės į
ANTHONY B. PETKUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
DVI MODERNISKOS KOPYCIOS JUSŲ PATOGUMUI:
6812 S. Western Ave., Chicago
Telefonas Grovehill 0142
1410 South 60th Avenue, Cicero
Telefonas Cicero 2109
Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir Jūsų finansiskam stovui prietnamas.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
NARIAI CHICAGO LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJS
Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse
Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį
AMBULANSO PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
Turim Kopyčias Visose Miesto Dalyse
LACHAWICZ ir SUNUS
2314 W. 23rd PLACE TELEFONAS: CANAL 2515 ir 2516
SKYRIUS: 42 E. 108th ST. Telefonai: Pullman 1270 ir 2515

P. J. RIDIKAS
3324 S. HALSTED STREET 719 W. 18th STREET
TELEFONAS YARDS 1419
J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. TELEFONAS: LAFAYETTE 3572
S. P. MAZEIKA ir EVANAUSKAS
3310 LITUANICA AVE. TELEFONAI: YARDS 1138 ir 1135
ANTANAS M. PHILIPS
3307 LITUANICA AVENUE TELEFONAS: YARDS 4088
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVENUE TEL. PULLMAN 9661

DIDELIS METINIS "VILNIES"
PIKNIKAS
Rengia L.L.D. 29-ta Kuopa
SEKMADIENI RUGSĖJO (SEPT.) 5
S. M. and S. F. Park
Už Camp Grant ROCKFORD, ILL.
Įžanga 15c, takų 2c, viso 17c; išanksto 10c, 1c takų, viso 11c
Pradžia 10 val. ryto
BUS GRAŽUS PROGRAMAS
Dainuos didžiulis Aido Choras iš Roselando. Kalbės L. Pruseika, "Vilnies" redaktorius. Bus ir daugiau pamarginimų ir žaislų. Moteris ir vyras grieš ant piano accordion.
Rockfordo gspadinės priims viešnius ir svečius su skaniais valgiais ir prismokais; ypatingai kuomet laukia daug viešnių-svečių iš Chicago ir apielinkės. Gėrimų irgi nestigs. Vienu žodžiu: visi, seni ir jauni, būsite patenkinti. Dabar tik rengkitės į "Vilnies" pikniką.
KELRODIS: J S. M. and S. F. Parką iš Chicago važiuokite No. 20 keliu iki No. 2 kelio ir po kairė 2-ru apie 3 mylias į pietus iki Camp Grant tilto. Pervaziavę tilta pirmas smalinis kelias po dešinės ir laikykitės to kelio sekdami iškabas iki S. M. and S. F. Parko—pikniko vietos.
"VILNIS" PICNIC
GIVEN BY L. L. D. BRANCH 29
Sunday, September 5th, 1943 — 10 A.M.
S. M. & S. F. PARK, Beyond Camp Grant, ROCKFORD, ILL.
Admission in Advance 10c, Tax 1c, Total 11c At Door 15c, Tax 2c, Total 17c
GOOD MUSICAL PROGRAM GIVEN BY ROSELAND AID CHORUS FROM CHICAGO
LEON PRUSEIKA, EDITOR OF "VILNIS" WILL GIVE A TALK
Dancing to Piano Accordion Music by A Man and Women
Everyone invited to attend!

LEONAS PRUSEIKA

RYTOJ, RUGSEJO 5-tą, JUSTICE PARK DARŽE VAIDINS OPERETĘ "ŠIENAPIŪTĖ"

LKM Choras ir jo mokytojas J. Kenstavičius pasirengę labai svarbiam darbui ateinančių sekmadienį, rugsėjo 5-tą, parankiai privižiuojamam darže Justice Park, kampas Kean ir Archer ave. Kas nematys operetės "Šienapiūtės" vaidinimo, tai labai ilgai galėsės. Tad nepraleiskite progos ir visi būkite. Vaidinimas prasidės 6-tą val. vakaro. Piknikas prasidės nuo 12-tos dienos.

Už Lietuvos Laisvę

APGAUTIEMS IR SUVEDŽIOTIEMS LIETUVIAMS PROGA PASITAISYTI

(Zemlų talpiname Tarybų Lietuvos vyriausybės atsišaukiamą, platinamą okupuotoje Lietuvoje. Jis savaime aiškus.)

I viršaičius, seniūnus, policininkus, karius, į visus tuos, kas vokiškųjų grobikų apgauti, kas iš baimės tarnauja priešui.

Apgaule ir grąšinimais fašistiniai vokiškieji grobikai įpajiniojo jus į savo pinkles.

Apgaule ir grąšinimais vokiškieji grobikai privertė jus tarnauti jiems, eiti prieš savo tautą, prieš Tėvynę.

Niekšingas priešas įstūmė jus ir jūsų šeimas į pražūtingą kelią.

Nors vokiečiai dar tebesiaučia mūsų krašte, bet jų planai jau žlugę. Raudonoji Armija sutriuškino vokiškųjų kariuomenę prie Stalingrado, prie Dono, Šiaurės Kaukaze ir atstūmė ją pietuose 600-700 kilometrų į vakarus. Ji paėmė vokiškųjų smarkiųjų įtvirtintas vietas — Demiansko tvirtovę, Velikiję Luki, Rževą, Gžatską, Viazmą ir kitus miestus.

Raudonoji Armija žingsnis po žingsnio artėja prie Lietuvos sienų.

Pietuose tarybinė kariuomenė užėmė Kurską, Rostovą. Sausio 18 dieną Raudonoji Armija pralaužė Leningrado blokadą. Mūsų sąjungininkai — angliai ir amerikiečiai — muša hitlerininkus Šiaurės Afrikoj ir ruošiasi atidaryti antrąjį frontą Europoje.

Nebetoli tas laikas, kada fašistiniai vokiškieji grobikai bus galutinai išvyti iš mūsų tarybinės žemės. Ką gi dabar jums daryti? Nesitėkėkite sulaukti pagalbos iš vokiškių. Jie nepadės jums. Jie išmes jus, kaip nereikalingą šlamštą.

Mes sakom jums atvirai ir tiesiai: didis yra jūsų nusikaltimas Tėvynei, ir jei jūs ir toliau nesiliausit padėję vokiečiams, — jūs neišvengsit rūšies baismės!

Tačiau Tarybų valdžia dovanoti, jei jūs imsite sąžiningai tarnauti tarybinei liaudžiai. Ką gi jūs turite daryt? Kur tik galėdami, kenkite vokiečiams. Slėpkite nuo jų gyvulius ir maistą. Nevykdykit okupantų užkraudų prievolių. Apgaudinėkite vokiečius. Teikite jiems neteisingas žinias. Nevykdykite totalinės mobilizacijos. Neleiskite išvežti lietuvių į Vokietiją katargos darbams. Neleiskite mobilizuoti lietuvių į vokiškųjų kariuomenę, į žmogžudžių esesininkų legionus. Padėkite mobilizuojamiems pasislėpti. Slėpkite tuos žmones, kurių vokiečiai ieško.

Padėkite partizanams. gali jums ir jūsų šeimos Praneškite jiems ir Raudonajai Armijai apie visus priešo planus. Ardykite kariuomenę — telegrafo ir telefono laidus.

Pavieniai ir grupėmis ardykite geležinkelius. Naikinkite vagonus, gadininkite garvežius. Naikinkite vokiškųjų karinį turta. Padeginkite vokiškųjų sandėlius. Neleiskite okupantams išvežti mūsų krašto turty.

Jei pamatysite, kad jums gresia iš vokiškių pavojus, pasislėpkite.

Atiminkite iš priešų ginklus, organizuokite partizanų grupes ir ardykite vokiškųjų užnagarį. Naikinkite vokiškuosius grobikus.

Jei jūs taip elgsitės, — Tėvyne, Tarybų valdžia jums dovanos ir Tarybų Lietuvoje galėsite vėl ramiai gyventi ir dirbti.

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas J. PALECKIS. Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Tarybos Pirmininkas M. GEDVILAS. Lietuvos Komunistų Partijos (bolševikų) Centro Komiteto Sekretorius A. SNECKUS. 1943 m., balandžio mėn.

Laimėti!

(Kovos raportžas)

Broliau lietuvi, raudonarmiečiai, Tau laisvės samėtu niekas neįpils. Pirmyn!

Juk einame laimėti! — Ir pūgos dūksiosios nušils, Ir Lietuva tave pamils: Per žemę degančią, Padangę rūkstančią Mes ritam šviesią ateitį Visiems, Kurie galingi šukteli: — Gyvensim metų tūkstantį!

Pirmasis Vazelis: — Tik sparciau, draugai! ... Klumpa karėvėliai — Prisiugta kalnai. Danguje ne žvaigždės — Skraido devyni. — Kur gi tu veržiesi? Kur gi tu eini?

Į ateitį, broliai, į ateitį! Paskandinsim priešą kraujo eketė.

— Su manim! — šaukia Vazelis. — Kaip vienas kovotojai kelias.

Ne varnėnai šneka Ant žalių šakų — Svinio kulkos skamba Ant balūt šalmų. Ne perkūnas skaldo Akmenis laukuose — Staugia priešio mimos, Kaip vilkai miškuose.

— Pirmyn, vyrai, draugai! Tėvyne mus mačo. Kraujo gramais nebėr kada sverti. Išverti! Kur išindai, gyvate? Stink prie žemės prigūžęsi!

Slinko pirmyn batalonai, Ejo vyrai kaip vienas. Dangus buvo raudonas, Įkaitęs plienas. Krito vadas, ilgą ažuolas jaunas, Didvyrio krauju suaugę nudąžęs. Bet vyrai jau knaigės — Blaskos priešas blindąžnos.

Zuvo Vazelis ... — Pirmyn, mūsų junginio broliai! — Partisekretorius Žolneris kelias. — Dregšiau, raudonarmiečiai! Jei kova, tai kova iki galo! Su mumis panfiloviečiai, Stalingrado drąsuoliai! Su mumis — Didysis Maršalas!

Svilpia kulkos, riauksi minos. Tu eini. Tebeskraido plieno pūkėčiai Devyni. Tebešvilpia iš anapus Svediniai. Tebeloja, teberiauksi Dūmų kamuoliai. Padai svyla prie veltinių — Rankos prie ginklų. Diržas pjamas į kūną — Akysė tamsu. Pro apšalusias blakstienas, Pro gaisrus Tu matai, kad priešas tavo Krūvinas, žiaurus. Bet atakon tave veda Lietuva, Sukuringas Nenuimėis, Palanga. Su tavim kalneliai, gojai, Siempovių daina, Gervės, grįžtančios namole, Motina, žmona. Tavo namas, tavo žemė Tavo — ką statei, Ir žvaigždutės, kurios virpa, Kaip rasos lašai.

— Vyrai, granatų! Vyrai, svedinių! Priešas kaip gyvatė Lenda iš urvų. Astrauskas nudėjo Jau septynis jų.

— Nusilpau aš, vade — Negaliu ... — Pirmyn, po velnių! Išverti! Kraujo gramais nebėr kada sverti!

Tik granatų! Tik minių! Iš čia žmonijos ateitį matom — Lietuva — kaip visus žemynas.

Ir Žolneris krito ... Krito ne vienas ... Ropojų priešas iš savo slėptuvių, Trupėjo jo plienas. — O balsas ragely, lyg mirštanti bitė, Vis šaukė ir šaukė: tuščios virtuvės ...

Broliai lietuvi, Lietuvos sūnau, Tau sunku — žinau ... Didvyris Gužauskas pakilo: — Pirmyn! Mes turim laimėti! Žalgirio kraujas mummyse prabilo.

Per žemę degančią, Padangę rūkstančią Skeli tu laimės skiltuvą į metų tūkstantį.

Per kriaukštį, per šaltį — Sutrūškinti priešą, Kaip žaltį!

Vakaruose samė leidžias, Pateka rytuos. Ateitės puspau tam ranką, Kas už tą kovos.

Nupins tau našlės garbės vainiką — Jis nekados jau nenuvys, Tavąjį sunkųjį kraujo kelią Žvaigždėm nubarslys. Nušals tau paminklą brangi Tėvyne! Iki pat debesų — Sutirps akmenis, išdžius gelbėnyai, Sutirpūs piramidės — Gyvensi tu! Ir žemė, raudonai pražyduš! — Jonas Kovas. (Iš "Tėvyne šaukia")

Zydai ir Palestina

NEW YORK, 2 Rugs. — Amerikos Žydų Konferencija reikalauja, kad žydų bendruomenė būtų suteikta galia tvarkyti imigracijos reikalus Palestinoj. Konferencijos pareikšta nuomone, Palestina turi būti žydų tėvyne.

Konferencija reikalauja panaikinti Anglų valdžios įsakymą, kuriuo nustatyta, kad nuo 1939 iki 1944 metų Palestinon gali įvaizniuoti tik 75,000 žydų.

Hitlerininkų Mokyklų Reforma

Vienu svarbiausiųjų Tarybų valdžios pasiekimų Lietuvoje buvo mokslo ir kultūros priartinimas prie masių. Per vienerius tarybinus metus mes atidarėm daug naujų mokyklų, apraizgėm šalį tankiu įvairių kursų tinklu. Mes svajojom apie tą laiką, kada mes prisiauginsim tiek mokytojų, pristatysim tiek mokyklų, kad kiekvienas lietuvis jaunuolis galėtų bent dešimtį metų mokytis, išmokslinsim ko daugiau savo inžinierij, savo agronomų, savo technikų, sukursim naują pulkų laimingą gyvenimą. Hitleriniai grobikai pertraukė šį mūsų darbą ir privertė knygą pakeisti ginklu. Raudonosios Armijos eilėse daugelis iš mūsų tarpo kaunasi karu lauke už tai, kad mes vėl galėtume grįžti prie šito darbo. Hitleriniai okupantai Lietuvoje sugriovė viską, kas buvo mūsų tautos sukurta per daugelį metų laudies švietimo srityje. Hitlerininkai nepasitenkina tuom, kad daugumą mokyklų uždarė, pavertė jas karveivinėmis, vaikus išvežė į priverčiamus darbus, patriotus, mokytojus sukiojo į koncentracijos stovyklas. Jie siekia paversti mūsų jaunąją kartą neraštingais paklusniais vergais, kurie akiai pildytų vokiškųjų viešpačių įsakymus. Tam tikslui jie dabar paskelbė mokyklų "reformą." Labai būdinga, kad kalbėdami apie mokyklų reformą, vokiškieji okupantai skuba pasiaikinti, kad lietuviams nereikia inteligentijos, nereikia akademių. Visai aiškiai pasakė Hitlerio vietininkas okupuotoj Lietuvoj Rentenas: "ne mokslas reikalingas, bet ištermė ir paklusnumas."

Taigi, iš šitų pasisakymų visai aišku, kad ne apie mokyklų reformą kalbos eina, bet apie mūsų jaunimo dresūrą

vokiškių jaunimo pavyzdžiu. Jie siekia išdresuruoti iš mūsų jaunimo tokią žverčių gaują, kuri paklusniai eitų vokiškių budelių pareigas, kuri paklusniai statytų kartuves pagal vokiškių fašistų įsakymus. Iš šitų pasisakymų aišku, kad mokyklų "reforma" siekia išaukleti Gestapo agentų šnipus, bei lietuvių tautos išdavikus.

Tačiau lietuvių jaunimas nesiduoda paverčiamas vokiškių vergu. Užtuot lankyti vokiškiasias muštras ir dresūros mokyklas, lietuvių jaunuoliai stoja į griežtą kovą prieš hitlerinį režimą. Kaimuose vėl atgijo slaptos mokyklos, kur patriotai mokytojai, surinkę kur nors ant aukšto vaikus, slaptai moko juos gimtosios lietuvių kalbos ir skiepija neapykantą vokiškiesiems grobikams.

WASHINGTON. — Izdo Departmentas pasitiki, kad Amerikos fermeriai gausinai dalyvaus vaju už sukėlimą 15 bilionų dolerių laike trečiosios karos paskolos.

Amerikos fermerių pajamos dabar geresnės negu kada nors praėjusioje.

WASHINGTON. — Nauja holium'o ekstrakcijos dirbtuvė įstatė Navajo indijonų rezervacijoj, New Mexico valstijoje. Darlas eina sėkmingai.

SAN FRANCISCO. — Demokratas Claire Engle, išrodo, laimėjęs kongreso rinkimuose antrame Kalifornijos distrikte. Jis gauna daugiau balsų negu du jo oponentai.

YOUR PRESCRIPTION the Way Your Doctor Write It. Kaip Doktoras Parašė JUSŲ RECEPTAS. Svarbiausia dalyka jūsų gyvenime yra receptas. Jūs negalite atsiduoti likimui... ant lėdama pasakyti, kad receptų naudojamo materiole ir jo saugumas. Mes didžiausiam saugumui vieni iš geriausių. Pagaile dvejopa patikrinimo sistema garantuoja akuratumą, kurio būta galima pasitikėti. Leiskite mums išpildyti jūsų receptą.

UNION DRUG CO. 35th & S. Halsted St. CHICAGO, ILL.

FELIX TAVERN

1335 W. Madison St. Chicago, Ill. Seeley 9533

Mes esame ne tik aludinkai, bet ir uolūs pažangaus judėjimo rėmėjai. Prašome užeit linksmam laikui. Gera muzika kasdien. FELIX ir PETRUSĖ GELDBUTAI, Savininkai

Kritisiems Draugams

Šventojoje kovoje prieš fašizmą, tarp žiemos vėtrų ir sniegynų, su ginklu rankoje, prieš kovų perversos, nustojo plakusios karštos, didvyriškos mūsų jaunųjų rasytojų J. Bitaičio, B. Kirštuko, š. Jocheilo ir M. Glucho širdys.

Zuvę draugai labiau už gyvenimą mylėjo savo krašto laisvę. Jie atidavė savo jauną gyvybę, kad amžinai būtų laisva Tarybų Lietuvos žemė, kad nematyto grožio žiedu žydėtų jos atetiesi kultūra.

Zuvę jaunieji draugai nespėjo išplėtoti savo talento. Jų kūrybinis žodis pirmia laiko priešuo nutrauktas. Tačiau iš Lietuvos liandies atminimo niekad neišnyks šių keturių draugų vardai. Kerštas priešui ir kovą ligi galutinio laimėjimo — štai krauju rašytas kritusiųjų testamentas.

Cvirka, Gira, Josadė, Korsakas, Kuniskis, Liepa, Marcinkevičius, Mieželaitis, S. Nėris, Šimkus, Variakojis, Venclova, Zajančauskas.

HELP WANTED—MEN HELP WANTED—WOMEN

Karo Pastangoms Maistas Yra Taippat Reikalingas, Kaip ir Kulkos STOKITE I KOVA—PRADEKITE DIRBT MAISTO INDUSTRIJOJ SAVO APIELINKEJE

Abraham Lincoln Mokyklos Rudeninis Kursas

Jau dabar eina registravimas rudeniniam kursui Abrahamo Lincolnio darbininku mokyklon.

Užsiregistruoti galite diemonis ir vakarais, 30 West Washington ant antrų lubų.

Zagariečiai Kviečia

Zagariečių Klubo piknikas įvyks sekmadienį, rugsėjo 5 diena, Dan's Hill Top darže.

Prasidės 11:30 ryte. Kviečiame visus, kas turite laiko praleisti tarp žalių žuolių, ant tyro oro.

Kviečia Komisija: J. Keturakis, F. Povilaitis, P. Aulrauskas.

NEMOKĖJO RENDOS ATSIDURĖ TARPATVYJE

Bruno Bosapinski su žmona liko išmestas iš namo. Savininkė Mrs. Vazacki, 2042 N. Hermitage ave., paraiškė, kad ji negavo per tris mėnesius iš jų rendos.

Bosapinski sako ligustas ir negali pastovų darbą dirbti. Jo pošūniai jau paaugę, bet taipgi neprisitaiko prie darbo.

Taip jiem jau kelinta nakts tenka tarpatvyje praleisti. Tačiau nesiskundžia kol oras gražius.

Vietiniai Pranešimai

LIETVIŲ KULTūros IR MENO KLUBO PIKNIKO DARBININKAMS

BRIGHTON PARK L.D.S. 76 kn. informacinis susirinkimas įvyks pirmadienį, rugsėjo 5-ą dieną.

L.D.S. 76 kn. informacinis susirinkimas įvyks pirmadienį, rugsėjo 5-ą dieną.

HELP WANTED—WOMEN Reikia Darbininkų

Tuojau Reikia DRILL PRESS OPERATORKŪ NEAPRUBĖJUOTO AMŽIAUS

MOTERŲ

Cutterpress Operatorkų Patyrimas Nereikalingas 68c į Valandą

Typist Wanted

for general office work; steady work; good pay and pleasant surroundings. Apply:

STEEL SALES CORP. 3348 S. Pulaski Road

Reikalinga Stenografistė

Pastovūs darbas. Su svajčia karo pramonės organizacija west sideje. Patogios darbo sąlygos.

MOTERŲ — MERGINŲ

KNYGŲ APDARYMO DIRBTUVĖ PATYRIMO NEREIKIA

GEOGRAPHICAL PUBL. CO.

MERGINŲ IR MOTERŲ

darbuo dėl dienių ir naktų šifto. Lengvas darbas. Inam ir nepatyrusias dirbti knygų apdarymo dirbtuvė.

PUSAMŽIŲ VEDUSIŲ ar NEVEDUSIŲ MOTERŲ

dirbti pilną arba dalį laiko, kaip jumis patinka. Švarus lengvas darbas

SUNSHINE BISCUITS

MERGINŲ IR GASPADINIŲ

Dirbti prie Mašinos — Sudėtinėti ir Atspausinti Konvertus

CENTRAL ENVELOPE & LITHOGRAPH CO.

YARDS 0240

Master Finishers

2415-31 S. Prairie Ave.

HELP WANTED—WOMEN Reikia Darbininkų

DEMESIUI MOTERŲ IR MERGINŲ DUTCH MILL CANDIES CO.

Merginų — Moterų

LANGVAM, SVARIAM DIRBTUVĖS DARBU PATYRIMAS NEREIKALINGAS

Reikia Merginų

Abeilnam Fabrike Darbu Nereikia Patyrimo KARINIS DARBAS

JUKES & SHAFER

REIKIA MOTERŲ IR MERGINŲ

Lengvas dirbtuvės darbas, patyrimo nereikia. Nuolat darbas ir progos ūmiai pažangai.

Merginų ir Moterų

Langvam, Švariam Fabrike Darbu Aukšta Mokestis

S. K. SMITH CO.

Reikia Moterų ir Merginų

Langvas Fabrike Darbas; Patyrimas nereikalingas; 100% Karinė Imonė; Laikas ir Pusė Virš 40 Valandų; nuo 8-tos ryto iki 4:30 popiet.

PUSAMŽIŲ VEDUSIŲ ar NEVEDUSIŲ MOTERŲ

MOTERŲ

Maintenance Men

Aukščiausia Mokestis

Taylor Forge & Pipe Works

Maintenance Men

Aukščiausia Mokestis

Taylor Forge & Pipe Works

Maintenance Men

Aukščiausia Mokestis

Taylor Forge & Pipe Works

Maintenance Men

Aukščiausia Mokestis

Taylor Forge & Pipe Works

Maintenance Men

HELP WANTED—WOMEN Reikia Darbininkų

VEDUSIŲ MOTERŲ Reikia DALINAM DARBU BŪTINOJE INDUSTRIJOJE SVARUS DARBAS

Moterys — Merginos

Jeigu jūs nedirbate, arba dirbate ne būtinose industrijoje

Stokite į KARINĮ DARBĄ

Langvas, Smagus Darbas

INSPEKTOROS SPRAYERKOS PAKUOTOJOS DIENŲ DARBAS

Ateikite pasiruošę dirbti.

HELP WANTED—MEN Reikia Darbininkų

TELEFONUOKITE CALUMET 6743

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

Reikia Darbininkų

HELP WANTED—MEN Reikia Darbininkų

BŪTINA INDUSTRIJA Dirbtuvės Darbas

DIRBTUVEI PAGELBININKŲ

FIRECRACK DOOR CO.

AUTO MEKANIKŲ MOTOR TUNE-UP SERVICE SALESMEN TESTERS FRONT END

BREIKŲ MEKANIKŲ

Mr. Robertson ROBERTSON BUICK CO.

Ar Jums Patinka Žmonės?

Grant's Department Store

VYRŲ

Dirbininkų Dirbti Viduje

Pieninės

TAISYMO MAŠINISTŲ

THE BORDEN CO.

TAISYMO MAŠINISTŲ

THE BORDEN CO.

TAISYMO MAŠINISTŲ

THE BORDEN CO.

TAISYMO MAŠINISTŲ

THE BORDEN CO.

TAISYMO MAŠINISTŲ

THE BORDEN CO.

TAISYMO MAŠINISTŲ

THE BORDEN CO.

TAISYMO MAŠINISTŲ

THE BORDEN CO.

TAISYMO MAŠINISTŲ

THE BORDEN CO.

TAISYMO MAŠINISTŲ

THE BORDEN CO.

TAISYMO MAŠINISTŲ

THE BORDEN CO.

TAISYMO MAŠINISTŲ

THE BORDEN CO.

TAISYMO MAŠINISTŲ

THE BORDEN CO.

HELP WANTED—MEN Reikia Darbininkų

VYRŲ FABRIKO DARBU 68c į valandą. Laikas ir pusė virš 40 valandų.

THOMAS MOULDING FLOOR MFG. CO.

REIKIA VYRŲ dirbti šaldytuvų ir ledaušė

GERA ALGA NUOLATINIS DARBAS

C. A. Burnett Co. 944 W. 38th Place

CHICAGO AND NORTHWESTERN RLY.

Reikia KLEUKŲ TROKERŲ DIRBININKŲ

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers

Freight Handlers